

בעזה"ת

קונטרס

אמירה נעימה

דברי תורה

שנשמעו מאת

ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שבת קודש

פרשת דברים

תשפ"ד לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון מל אורות

להוצאת ספרי רבוה"ק מסקאליע

שנת תשפ"ה לפ"ק

קונטרס זו וכל ספרי רבותינו הק'
ניתן להשיג

בבית המדרש בית יצחק סקאליע
1335 - 48th Street
Brooklyn, New York, 11219

(718) 686 - 0543

בעזה"ת

שבת קודש פרשת דברים

תשפ"ד לפ"ק

מחנה סקאליע, סאוט פאלסבערג יצ"ו

סעודה שלישית

(תולדות אדם, בית הבחירה) בהא דהראה הקב"ה למשה דור דור ודורשיו דור דור ומנהיגיו (תנחומא אמור ב'), וכתב, דהיינו שמשה רבינו ע"ה בהשקפתו עליהם, ישפיע עליהם הארה וזוהר.

ובעין זה ברמב"ן ריש פרשת במדבר (א' מ"ה), כי במה שבאו ישראל לפני משה ואהרן נגה עליהם אור ושפע ברכה בכל ענינים כי באור פני מלך חיים.

וזה גם כן הענין שהראה הקב"ה לישעיהו הנביא בחזון הנבואה כל אשר יארע לישראל, ובזה שהביט אליהם בימי עניים ומרודם, הופיע עליהם נוגה והארה שיוכלו להתקיים בגלות ולא יפלו ח"ו בנופלים.

ועל כן נקרא שבת חזון כי בקריאת ההפטרה, מעוררים עלינו יתר הארה וזוהר שבא על ידי חזון ישעיהו אשר

בשבת קודש זאת עושים הכנה
ליום תשעה באב, היום שהקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו שפך חמתו על עצים ועל אבנים, ובני ישראל נשארו לפליטה, ובכן בפרשה זאת צריכים לחפש דרך בנוגע ליסורים, ולהבין איך שהיסורים הם בהשגחה עליונה, אשר כל אדם במשך ימי חייו, יש לו היסורים הפרטיים שלו, שהם הנסיון שלו.

איתא בספח"ק ארץ צבי (בפרשתינו) וול"ק, שבת זה נקרא שבת חזון, וצריך ביאור למה, ואם מפני שההפטרה מתחילה חזון ישעיהו עדיין אינו מספיק, דאם כן יקראו כל השבתות על שם התיבה הראשונה של ההפטרה ועל כרחך שיש איזוהי שייכות של אותה תיבה חזון ישעיהו אל הש"ק וכו'.

ונראה לפי מה שכתב השל"ה הק'

חזה אותנו בימי עניינו ומרודנו.

מ'ווייסט ס'איז ממך, כשיודעים שהוא ממך, עד כאן דבריו הקדושים [של הרה"ק מקוצק].

עוד יש לומר על פי מה שכתבנו במקום אחר הפירוש על הפסוק (דברים כ"ז ז') וירא את ענינו, דלכאורה קשה הא השי"ת רואה תמיד, ומה הרבותא שאז ראה, ומקרא כתוב (ירמיה כ"ג כ"ד) אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו, וכתוב (זכריה ד י') עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ.

אבל כשהוא בהסתר פנים אינו פועל המירוק, ואם כן הם יסורים לבד בלא טוב, ועל כן אחר הישועה כתוב וירא את ענינו, שאז עלו לפני השי"ת יסורי הגלות, ועלה למאור פניו כובד השעבוד, ואז פעל המירוק הראוי והריצוי לאלקים חיים, וזה שורש הישועה.

אך לפעמים זה העונש על האדם שיהיה נעזב למקרה, על דרך שאמר (דברים ל"א י"ח) ואנכי הסתר אסתיר פני, ואז לוקים בכפלים, כי מלבד עצם העונש, עוד זאת שאינו פועל המירוק מן החטא בשעתו, ונמצא שתיים רעות.

ועל דרך זה היה חזון ישעיהו, כי הקב"ה קראו ליעקב א'ל (מגילה יח.), כי הצדיק שלוחא דרחמנא, ושליחו של אדם כמותו. על כן, חזון ישעיהו, שראה את צרת ישראל בשפלות מצבם בגלות, זה היה בגדר וירא את ענינו בצד מה.

ואם העונש הוא בהשגחה, פועל תיכף המירוק, ובכל רגע ורגע מתקרב יותר אל הקדושה ונרצה יותר לאלוקיו, וזה ינעם לאיש ישראל יותר מכל התענוגים, ויקר אצלו מכל יקר.

ואף שגלות הוא ענין הסתר פנים, אוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם

והרה"ק מקוצק זצ"ל הגיד בפירוש הפסוק (תהלים קל"ט י"ב) גם חושך לא יחשיך ממך, גם חושך לא יחשיך, אז

(יומא ט:), ואפשר שאין הכוונה רק לעבודה זרה ממש שהשתחוו לגל של אבנים, אלא בכלל עבודה זרה, הוא שלא האמינו שהיסורים הם בהשגחה פרטית, אלא חשבו שהיסורים הם במקרה.

וכיון שבית המקדש ניתנה לכפרת עונות על ידי הקרבת הקרבנות, כדי שיהיה כפרת עונות, צריכים להאמונה בהשגחה פרטית, ובלי האמונה שהיסורים הם בהשגחה פרטית, לא הועילו הקרבנות לכפר. ועל כן נחרבה בית המקדש בעון עבודה זרה, שלא האמינו בהשגחה פרטית.

וכאמור, אם אדם יודע שהיסורים הם בהשגחה פרטית, אז מתוך היסורים מגיעים לתשובה ולמירוק העון. כי החטא והעונש אינם שני דברים נפרדים, אלא העונש והיסורים הם תולדה מן החטא. וגם זוכה לקרבת אלקים מכח היסורים, ועל ידי זה נעשה אדם אחר, המקורב להשי"ת.

אבל אם אין לו להאדם אמונה שהעונש הוא בהשגחה פרטית, אז אין היסורים ממרקים. ויש שנים רעות, שנשאר עם

(ברכות ג.), מכל מקום כתוב (שה"ש ב' ט') מציץ מן החרכים, ויש צד השגחה פרטית בזה גם כן, אך שהיא בהסתר על דרך מציץ מן החרכים, שהנראה אינו רואה את זה שמציץ עליו.

כן בגלות, ההסתר הוא רק בעיני ישראל, שישאל לא יראו שהכל בהשגחה פרטית, כל נדוד צער ועינוי וכל הרפתקאות שעוברים עלינו בגלות, אבל מכל מקום הכל הוא בהשגחה.

וזה שקוראים אותו שבת חזון כי קריאת ההפטרה פועלת לעורר ענין וירא את ענינו, ולקשר היסורים בהשורש, עכל"ק של הארץ צבי.

הרי שהכל הוא בהשגחה פרטית, אלא שאין בני ישראל רואים ההשגחה, וצריכים להאמין שהוא בהשגחה העליונה, ועל ידי זה מועילים היסורים לכפרה ומירוק, ועל ידי האמונה שהיסורים הם בהשגחה עליונה, מקשרים היסורים להשורש, ואז היסורים ממרקים.

והנה, בית המקדש הראשון נחרבה בעון עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים

העבירה ואם היסורים, ואין לו תועלת מהיסורים, ועל זה נאמר ואנכי הסתר אסתיר פני.

והדברים מבוארים היטב בלשון הרמב"ם שכתב (הלכות תשובה פ"ו הלכה ו'-ז') גדולה תשובה שמקרב את האדם לשכינה, שנאמר (הושע י"ד ב') שובה ישראל עד ה' אלקיך, ונאמר (עמוס ד' ו') ולא שבתם עדי נאם ה', ונאמר (ירמיה ד' א') אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב, כלומר אם תחזור בתשובה, בי תדבק.

התשובה מקרבת את הרחוקים, אמש היה זה שנאווי לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד.

וכן אתה מוצא, שבלשון שהקב"ה מרחיק החוטאים, בה מקרב את השבים בין יחיד בין רבים, שנאמר (הושע ב' א') והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי, ונאמר ביכניהו, ברשעתו כתוב (ירמיה כ"ב ל') את האיש הזה ערירי גבר לא יצלח בימיו, אם יהיה כניהו בן יהויקים מלך יהודה חותם על יד ימיני וכו' (שם פסוק כ"ד).

כמה מעולה מעלת התשובה, אמש היה זה מובדל מה' אלקי ישראל שנאמר (ישעיה נ"ט ב') עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם, צועק ואינו נענה שנאמר (ישעיה א' ט"ו) כי תרבו תפלה וגו', ועושה מצות וטורפין אותן בפניו שנאמר (ישעיה א' י"ב) מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי מי גם בכס ויסגר דלתים וגו'.

והיום הוא מודבק בשכינה שנאמר (דברים ד' ד') ואתם הדבקים בה' אלקיכם, צועק ונענה מיד, שנאמר (ישעיה ס"ה כ"ד) והיה טרם יקראו ואני אענה, ועושה מצות ומקבלין אותן בנחת ושמחה, שנאמר (קהלת ט' ז') כי כבר רצה האלקים את מעשיך, עכ"ל של הרמב"ם, ויש לדייק וללמוד הרבה מדבריו הנפלאים.

מה שכתב תשובה מקרבת האדם לשכינה, שכינה היינו השגחה פרטית, כמבואר בכתבי הרמב"ם (מורה נבוכים ח"א פכ"ה). והכוונה שעל ידי ששב בתשובה, מכיר שיסורים שבאים אליו הם בהשגחה פרטית, ובכן היסורים ממרקים ומקרבים אותו להשי"ת, כנ"ל. כן אנו למדים, שבכח התשובה נעשה

האדם אדם אחר לגמרי, עד שקרא ידיד, אשר שמעתי פעם על מה שאומרים, ידיד נפש אב הרחמן, שהתואר ידיד הוא לשון החזק ביותר של התקרבות וקשר נפשי.

וזהו שבת חזון, חזון ישעיה בן אמוץ, שישעיהו הנביא ראה הכל, ויש ראייה על היסורים, שכל היסורים הם בהשגחה עליונה.

זה תלוי במה שהאדם מכיר שהיסורים הם בהשגחה העליונה, ואינם רק במקרה, כי על ידי שמכיר שהיסורים הם בהשגחה עליונה, יש לו מירוק העונות, וממילא מגיע לתשובה, ולהיות מקורב לה', ונמצא שיש קשר אמיץ בין תשובה לאמונה בהשגחה העליונה, שרק על ידי האמונה הזאת, יסורים ממרקים.

אִתָּא בגמרא (ברכות ז:) מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו, מזמור לדוד, קינה לדוד מיבעי ליה וכו', דוד, כיון שאמר לו הקדוש ברוך הוא הנני מקים עליך רעה מביתך היה עצב, אמר שמא עבד או ממזר הוא דלא חייס עלי, כיון דחזא דאבשלום הוא שמח, משום הכי אמר מזמור.

ולפי זה אפשר להוסיף, דעל ידי שמאמינים שיסורים הם בהשגחה עליונה, נהפכים העבירות למצוה, שיש כאן מצוה של תשובה ובכך העבירות נהפכים למצות, והיסורים נהפכים לשכר, והבן.

ובספ"ק אבני המקום (אבן אופל אות כ"ב) מבאר וז"ל, דצרות ויסורין שהן בהשגחה ממרקין עון ומכפרין, אבל צרות שהן שלא בהשגחה והיינו שמסלק השי"ת השגחתו, אינם מכפרין.

ובכן, העיקר הוא לדעת שהיסורים הם בהשגחה העליונה, ולא ירגיש האדם את עצמו ח"ו כאילו השליכו אותו לים האוקיינוס, אלא הכל הוא בהשגחה העליונה, ועל ידי שהאדם מאמין שהוא בהשגחה העליונה, יש לו מירוק העונות וקרבת אלקים על ידי היסורים.

על כן סבר, שמא עבד וממזר, שהן בטבע אין מרחמין, והוא שלא בהשגחה ואין מכפרין ונתיירא, כיון שראה שהוא בנו, אמר הלא בטבע סתם ברא חייס על אבא והוא לא חייס, אם כן אין זה בטבע רק בהשגחה, ושוב שמח, כי יתכפרו עונותיו, עכ"ל.

בשורות אלו כתב האבני המקום דבר נורא, 'דצרות ויסורים שהם בהשגחה ממרקין עון ומכפרין', דכיון שהיסורים הם בהשגחה עליונה, על כן הם מכפרים, ויש מירוק עון וזוכים לקרבת אלקים, וכדברי הארץ צבי.

והאבני המקום מוסיף על זה, דכשהיסורים הם בתוך הטבע ועולם כמנהגו נוהג, היה אפשר לומר שהיסורים הם במקרה, אבל כיון שיש יסורים שלמעלה מן הטבע, הרי זה עדות ואות על השגחה עליונה, שהיסורים הם בהשגחה פרטיות, ויש בהם מירוק עון.

ולא נעבור עכשיו על כל דברי הימים של כל צרות ישראל שבכל הדורות, אבל מדבריו למדנו יסוד גדול, כשהיו צרות שהם למעלה מן הטבע, הרי זה אות שהם בהשגחה עליונה, ויש בהם כח המירוק וקרבת אלקים שיוצא מכך, והבן.

וביון שזכינו להבין מעט מזהיר תכליתן של יסורים, ואיך שעל ידי האמונה שהם בהשגחה העליונה, יש כפרת עונות ונהפכים למצות, נמשיך

לבאר איך שסוף דבר כל היסורים שבאים על האדם הם בגדר יסורים של אהבה.

כי הארץ צבי שם ממשיך לבאר וזל"ק, והנה במסכת ברכות (ה.), איזה יסורין של אהבה, כל שאין בהן בטול תורה, וחד אמר כל שאין בהם בטול תפילה, וחד אמר אלו ואלו יסורין של אהבה הן, וכתב השל"ה הק' (עשרה מאמרות, מאמר חמישי) כמאן דאמר אלו ואלו יסורין של אהבה הן, כן ההלכה.

ולענ"ד יש לומר דאלו ואלו דברי אלקים חיים הם, ומר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, דלכולי עלמא לא נחשבים יסורין של אהבה אלא רק כשאין בהם בטול תורה ותפילה.

אך כתוב (תהלים נ' ט"ז) ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי, ובעל עבירה שעושה מצוות טורפין אותן בפניו (רמב"ם הלכות תשובה פ"ז ה"ז), ועל ידי יסורים מתמרק מעבירות שלו, ועל ידי זה מתקבלות אחר כך תורתו ותפילתו ברצון בשמים. נמצא דהיסורים הם צורך לתורה ולתפילה שיהיו.

וכיון שהיסורים הם צורך התורה

והתפילה, לא נחשבים בטול תורה ותפילה, דהם עצמם נחשבים כתורה ותפילה וכו' [ולפי דרכנו יש להוסיף, שהיסורים עצמם נעשים תורה ותפלה, שהעונות נהפכים למצות, והיסורים נהפכים לשכר].

אמנם כל זה כשהיסורים הם בהשגחה, אבל אם הם דרך הסתרת פנים, שנעזב למקרה, בזה ליכא מירוק כנ"ל, ושוב הם יסורים שיש בהם בטול תורה ותפילה. ועל זה איתא למאן דאמר דלא חשובים יסורין של אהבה רק כשאין בהם בטול תורה ותפילה.

אמנם כל זה בשעתו, אך סוף כל סוף כל איש ישראל בא אחר כך לבחינת וירא את ענינו, ואז נעשה מזה למפרע מירוק וגורם למפרע שיתקבלו התורה והתפילה שלאחר היסורין ברצון, ונעשו מכולם למפרע יסורים של אהבה, ועל כן הלכה כמאן דאמר אלו ואלו יסורין של אהבה הן, עכ"ל"ק.

והנה, יש יהודי חשוב בארץ ישראל, הגה"צ רבי דוד דוד אביחצירא שליט"א, אשר מדבריו

הנעימים נוסיף עוד נדבך לדברינו אלה. איתא בספר אמונה ובטחון להרה"צ הנ"ל (עמוד פ"ה) וז"ל, קרבת אלקים לי טוב - מתוך יסורים. חיזוק גדול יכול כל אדם למצוא לעצמו בשעה שיסורים באים עליו, כי הקדוש ברוך הוא מדקדק עם הקרובים אליו אפילו כחוט השערה.

והרי עיקר הבריאה היתה באופן שתתנהג על פי מדת הדין, רק מפני שראה הקב"ה שאין העולם יכול להתקיים במדת הדין, על כן שיתף עמו גם מדת הרחמים.

אמנם בודאי מחשבתו של הקדוש ברוך הוא לא היתה בחנם, אלא נתקיימה אצל הצדיקים שהנהגתו היא במדת הדין, ואם רואה אדם שמדת הדין מתוחה כנגדו, ידע בנפשו שגם הוא בכלל הצדיקים הקרובים לפני ה', ויחזק עצמו בכך שמן השמים מראים לו שהוא נידון עם הצדיקים.

ואף שאינו מוצא בעצמו שום סיבה לחשוב עצמו כצדיק, אבל הרי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב (שמואל-א', ט"ז)

ז', ובודאי לפניו יתברך גלוי וידוע דברים שבהם הוא בבחינת צדיק, ומחמת כן הוא נידון במדת צדיקים.

[הרי אופן נוסף לבאר שעל ידי היסורים הוא קרוב לה', וכאשר דברנו שעל ידי התשובה נעשה ידיד, ובוזר ברור שהכל הוא בהשגחה העליונה].

וכך נרמז בדברי דוד המלך ע"ה במזמור ה' רעי לא אחסר (תהלים כ"ג), בחלק ראשון של המזמור מדבר בלשון נסתר, באמרו, בנאות דשא ירביצני על מי מנוחות ינהלני וגו' ינחני וגו'. אך כיון שמגיע לזמנים הקשים, מתחיל ומדבר בלשון נוכח, דהיינו גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי וגו'.

ונראה לבאר בזה, כי בזמן רגיל ובהתנהלות הרגילה של האדם, אכן נמצא עמו הקב"ה, אך האדם אינו מרגיש בקרבתו, שכן כל הנעשה מוטבע בהנהגת העולם הזה.

אך משמגיעים הזמנים הקשים וההסתרות בבחינת גיא צלמות, שם דוקא מתבררת קרבתו לבורא יתברך,

שכן כך הנוהג בצדיקים הקרובים אל ה'תמיד עד שנקראו קרוביו, שעמהם מתהלך הקב"ה ומדקדק כחוט השערה, כאמרם ז"ל (יבמות קכא:): וסביביו נשערה מאד, שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה.

ועל כן אמר דוד המלך ע"ה בעת הליכתו בגיא צלמות, כי הנה זה הקב"ה נמצא עמו וקרוב אליו וזוכה להיות מצדיקיו.

כיוצא בדבר הוא אומר (תהלים ע"ג כ"ח) ואני קרבת אלקים לי טוב, והרי שם אלקים מדת הדין הוא, ונאה היה אמר יאמר קרבת הוי"ה לי טוב, אך היא הנותנת, שכאשר שולטים הדינים, אזי לי טוב, כי נוכח הוא לדעת עד כמה שגבה קרבתו יתברך אליו, עכ"ל.

הרי דוקא מתוך יסורים זוכים להשיג קרבת אלקים, איך שהקב"ה מתנהג עם האדם בהשגחה פרטית, ועל ידי זה נעשה מירוק וכפרה, ונעשה אדם אחר לגמרי הקרוב לה', וכמבואר בלשונו של הרמב"ם.

ואיזה מתנה טובה נתן לנו הקב"ה במה

ששפך חמתו על עצים ועל אבנים, שעל ידי ההכרה שהיסורים הם בהשגחה עליונה, זוכים לכפרת עונות ולמירוק ולקרבת אלקים.

ולעומת זה אומרים (איכה א' א') איכה ישבה בדד היתה כאלמנה, ואיך אפשר שהאדם הוא בדד, אלא הכוונה, כשאינו מכיר בהשגחה העליונה שביסורים, אז הוא בדד, בלעדי ה', והיתה כאלמנה, שמרגיש עצמו כאלמנה עזובה, ועל זה שפיר יש לקונן איכה ישבה בדד.

ועל כן היתה חזון ישעיהו על הצרות והקינות, שלא נהיה בדד, אלא נדע שהקב"ה משגיח עלינו, ועל ידי היסורים נזכה לקרבת אלקים, ודו"ק היטב.

ואמר אלכם בעת ההוא לאמר לא אוכל לבדי שאת אתכם.

פירש"י לא אוכל לבדי וגו', אפשר שלא היה משה יכול לדון את ישראל, אדם שהוציאם ממצרים וקרע להם את הים והוריד את המן והגזיז את השליו, לא היה יכול לדונם, אלא כך אמר להם, ה' אלקיכם הרבה אתכם הגדיל והרים אתכם על דייניכם, נטל את העונש מכם

ונתנו על הדיינים, וכך אמר שלמה כי מי יוכל לשפוט את עמך הכבד הזה, אפשר מי שכתוב בו ויחכם מכל האדם אומר מי יוכל לשפוט וגו', אלא כך אמר שלמה, אין דייני אומה זו כדייני שאר האומות עובדי כוכבים, שאם דן והורג ומכה וחונק ומטה את דינו וגוזל אין בכך כלום, אני אם חייבתי ממון שלא כדין, נפשות אני נתבע, שנאמר וקבע את קובעיהם נפש.

והנה, בספה"ק חתם סופר על התורה בפרשתינו, מביא מה דאיתא בכתבי האריז"ל (ליקוטי תורה, וארא) מש"ה בגימטריא א"ל שד"י.

ואפשר לומר על דרך שביארנו, שאם בני ישראל מכירים שהיסורים הם בהשגחה העליונה הם ממרקים, ואם לאו הם ח"ו בגדר הסתרה ומקרה.

כך בנוגע להנהגת משה עם בני ישראל, אילו היו בני ישראל מכירים שמשה רבינו הוא בבחינת א"ל שד"י, היינו צינור להשגחה אלקית, אז אכן כך תהיה הנהגת משה עם בני ישראל, שינהגם בהנהגה אלקית ומרוממת.

אך אם יביטו על משה, שהוא סתם מנהיג בשר ודם, אכן תהיה הנהגתו עמהם כמו להבדיל מלך ממלכי האומות, המנהיג את עמו בחמלה ובחסד.

ובזה יש לפרש דברי רש"י שמשה רבינו אמר שהקב"ה מדקדק כל כך עם הדיינים, ובכן אי אפשר לו להיות מנהיג כסתם מלכי אומות העולם, אם לא באופן של אלקית, ורק על ידי זה יהיה יכול לדונם, שיהיה הדין שלהם בבחינת השגחה על ידי הצדיק, ולא בבחינת מקרה, כמו שיש אצל אומות העולם, שכל היסורים שלהם הם בגדר מקרה, ועל כן דן והורג ומכה וחונק ואין בכך כלום, כיון שאצלם הכל במקרה.

ועל דרך זה יש לפרש הפסוק בתחלת פרשתנו, אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף וגו', ומדוע לא נאמר וידבר ה' אל משה לאמר אלה הדברים, אלא כאן הראה הקב"ה למשה רבינו כל הצרות וכל העונות של בני ישראל, אמנם השאלה הוא אם משה רבינו הוא בבחינת א'ל שד", אז ההבטה שלו בהצרות דומה לההטבה של ישעיה

הנביא בבחינת חזון ישעיה, וכל הצרות וכל העונות הם בהשגחה עליונה, והיסורים ממרקים, אבל אם הוא בבחינת משה, אז אין כאן בחינה זאת של השגחה עליונה, ויש בחינה שהיסורים הם כעין מקרה, ודו"ק.

ובדרך זה יש להבין מעשה נורא שהיה אצל אא"ז הבעש"ט הק' זצוק"ל. פעם בעת שערך אא"ז הבעש"ט הק' זצוק"ל סעודה שלישית עם תלמידיו הקדושים, התחיל ליפול תרדמה על כל התלמידים.

אא"ז המגיד הק' מזלאטשוב זצוק"ל, הבין את הנעשה, והבין שאין זה מקרה שבדיוק עכשיו כל התלמידים מתחילים להרדם, ובכן התאמץ בכל כחו להתגבר על השינה. וראה שהבעש"ט הק' פונה אל המגיד הק' מממעזריטש זצוק"ל, ואמר לו שיפגש אתו ביום א' בשעה פלונית באיזה חורבה שבמחוז לעיר.

המגיד הק' מזלאטשוב שמע דברים אלו, ורצה לדעת מה שידברו הני תרי צדיק, ובכן הקדים לבוא והטמין עצמו בהחורבה.

כשהגיע הבעש"ט, אמר להמגיד

נשיאותו ברמה. ופעם הגיע משלחת של כמה יהודים חשובים אל המגיד מזלאטשוב והזכירו לפניו שהם נמצאים בצרה גדולה, כי שמעו שהגויים עתידים לעשות פאגראם גדול בעירם, ביום פלוני.

המגיד הק' הניח ראשו על השלחן לכמה רגעים, ואז הרים ראשו ואמר שיוכלו לשוב לביתם לשלום, ולא יהיה שום דבר.

כך הוה, שלא היה שום פאגראם, ואז חזר להמגיד הק', וסיפרו לו שכדבריו כן היה, והפליגו המופת הגדול והרוח הקודש הגלויה של המגיד.

אמר להם המגיד, אין זה רוח הקודש, אלא מעשה שהיה כך היה, וסיפר להם העובדא הנ"ל, ואמר שבשעה שהניח ראשו על השלחן, חזר בזכרונו כל מה שהזכיר הבעש"ט הק', ואותו מעשה לא היה בכלל הצרות שסיפר הבעש"ט, ובכן ידע שלא יהיה מאומה.

ומעולם הייתי תמה, מה תועלת היה בזה שהבעש"ט סיפר כל הצרות הללו לפני המגיד. אמנם לדרכנו מובן, שזה היה בבחינת חזון ישעיהו, שעל ידי

ממעזריטש שיש כאן מי שהוא בהחורבה, המגיד אמר שאין כאן אף אחד, שהרי בדק ולא נמצא שום אדם כאן. אבל הבעש"ט הק' בשלו, שיש כאן אדם אחד, ואמר להמגיד ממעזריטש שיבדוק שוב.

כה נמשך הדבר, עד שהוכרח המגיד מזלאטשוב לצאת ממחבואו, אך בכה לפני הבעש"ט, שהוא ממש מסר נפשו, וקרע קרע עיניו שלא ירדם בסעודה שלישית, כדי לשמוע מה שידבר הרבי, ובכן מבקש רשות להשאר.

הבעש"ט הק' הרשה לו להשאר שם, א אמר לו שאיננו יודע אם יוכל המגיד מזלאטשוב לסבול מה שישמע. המגיד נשאר בשלו, ונשאר לשמוע מה שידבר הבעש"ט להמגיד ממעזריטש.

אז התחיל הבעש"ט לגלות לפני המגיד ממעזריטש, כל הצרות שיעברו על בני ישראל עד ביאת גואל צדק, אשר ממש תסמר שערות ראש, מהצרות הנוראות שסיפר הבעש"ט באותו מעמד.

הסיפור הזה נתגלה רק אחר כמה שנים, כשכבר נהג המגיד הק' מזלאטשוב

שהבעש"ט הק' ראה בכל הצרות, המשיך בהם בהם בחינת השגחה עליונה, ובכן בכחם לפעול מירוק וקרבת אלקים. להעמיד שוב תורה, על ידי שלמד עם חמשה תלמידים, היה זה בכח חזון ישעיהו, שישעיהו ראה כל הצרות, והמשיך להם בחינת השגחה עליונה, שעל ידי זה לא יהיה כליון לבני ישראל.

ובזה יהיה תיקון העבודה זרה במילואה, על ידי שיהיה לנו אמונה בהשגחה פרטית בכל מה שעובר עליו.

וזה שאנחנו יושבים כאן עכשיו, 'חסידישע יודן', ויש יהודים בעלי תורה ויראת שמים, ויש ריבוי של תורה ויראת שמים, הכל הוא בכח החזון ישעיהו, שראה כל הצרות עד סוף כל הדורות.

ומי שאמר לעולמו די, יאמר לצרות ישראל די, כי מי יכול לצייר כל היסורים שעברו על בני ישראל בכל הדורות, היה חורבן בית ראשון וחורבן בית שני, וכ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא.

והשי"ת יעזור, שיבנה בית המקדש השלישי במהרה בימינו, ונזכה לביאת גואל צדק ובא לציון גואל במהרה בימינו, אמן.

וזה שהיה יכול רבי עקיבא אחר כך

תוכן קצר

סעודה שלישית

ד"ה בשבת, כשמאמינים שהיסורים הם בהשגחה העליונה, מגיעים לתשובה ומירוק עונות.

ד"ה איתא, כשיש צרות ויסורים שלמעלה מן הטבע, זה חסד ה', שעל ידי זה מכירים שהם בהשגחה עליונה.

ד"ה וכיון, לעתיד לבוא יתגלה, שכל היסורים הם לתכלית זיכוך וטהרת ישראל להגיע לתורה ותפלה, ובכן הם יסורים של אהבה.

ד"ה ואמר, כשמאמינים והצדיק הוא צינור להנהגה אלקית, הבטתו על היסורים, ממשיך שהם בהשגחה העליונה, וכפרו על עונות בני ישראל, ויביאום לקרבת אלקים.

נפלאות מתורתך

מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים מפני מה חרב, מפני שהיתה בו שנאת חנם, ללמדך ששקולה שנאת חנם

כנגד שלש עבירות עבודה זרה גלוי עריות ושפיכות דמים: [יזמא ט:]

והדברים נוראים מאד, וצריכים להבין מדוע החמירו כל כך בעון שנאת חנם, לשוותה לג' חמורות.

ונ"ל בעז"ה על פי מה דאיתא במדרש (שמו"ר ל"ה ה') מכל המלכיות יקבל הקב"ה דורון לעתיד לבא חוץ מאדום, והרי בבל אף היא החריבה אותו, אלא על שלא קעקעה אותו, אבל אדום מה כתיב בה, האומרים ערו עד היסוד בה, עד עכשיו היסוד בה.

הרי שחורבן בית שני קשה מחורבן בית ראשון, כי בחורבן בית שני, ביקש אדום לעקור את הבית המקדש ובני ישראל עד היסוד.

ואיתא בספה"ק ערבי נחל (לך) שאומות העולם יש להם כח ויניקה, על ידי שבני ישראל פוגמים באיזה מדה, וממילא יש לאומות כח ויניקה מהמדה ההיא, והאומה שיש לה המדה הגרועה שבה פגמו בני ישראל, היא שיכולה לשלוט בבני ישראל, כיון שמקבלת מהם יניקה.

וכיון שבני ישראל פגמו בענין שנאת חנם בשעת חורבן בית שני, שלטו בהם אדום, כיון שהם זרע עשו, עש"ו בגימטריא שלו"ם, שהוא קליפה שיונק מפגם השלום.

ולמדנו מדברי המדרש, שהיסוד של בני ישראל היא מדת האחדות והשלום, וכמו דכתיב (שמואל-ב', ז' כ"ג) ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ. ושפיר אמר המדרש, שאדום ביקש לקעקע היסוד של בני ישראל, כי בזה שמכניסים בקרב בני ישראל פירוד לבבות, עוקרים היסוד של אומה הישראלית, ושפיר הוי עון שנת חנם חמור כמו ג' חמורות, כי המבטל מדת האחדות מבני ישראל ומכניס בהם שנאת חנם, נוגע ופוגע ביסוד בני ישראל.

ועל ידי שמתחזקים במדת האחדות, מייצבים ומחזקים היסוד של בני ישראל, שתתקיים ה' יברך את עמו בשלום, בביאת גואל צדק.

נפלאות מתורתך

ברית מילה:

כתב אא"ז מהרב"פ בספה"ק אמרי ברוך (בראשית) בשם ספה"ק ערבי נחל (בראשית) וזל"ק, עיין במשנת חסידים סוף הלכות מזוזה (פ"ג ה"ט) וז"ל, ויתפלל לה: שישמרנו בשם שד"י, שיצילנו מיצר הרע ששם שד"י חתום בו בסוף אותיותיו יצ"ר בהיותם מלאים, יו"ד צד"י רי"ש, עכ"ל [משנת חסידים].

ויוכן עם האמור, כי תיבת יצ"ר הם אותיות שמו בצמצום, וכשירצה להוסיף כח להתגבר על האדם ח"ו, אזי אותיות יצ"ר מקבלים המלוי שלהם, והיה באפשר שאותיות המילוי יקבלו מילוי המילוי, ויהיה לו התגברות מאוד, ולא יוכל אדם לעמוד נגדו. לכן חתום בסוף אותיות המילוי שם שד"י שהוא שם האומר די, ונותן גבול עד פה תבוא, לכן אי אפשר לו לקבל מילוי המילוי, ואין כחו רב כי כח כל הנמצאים תלוי במילוי, עכ"ל.

נמצא שיש ללמוד על כחו של דבר מאותיות המילוי שלו, ובפרט מסופי תיבות של אותיות המילוי.

ונ"ל בעז"ה שתיבת מיל"ה יש לה שלשה מילואים, סופי תיבות כולם מורים על כח המילה לשמור מהיצר הרע, ושתתפשט כח הקדושה יותר.

מ"ם יו"ד למ"ד ה"א סופי תיבות מדד"א בגימטריא מ"ט, שבכח מצות מילה, אפשר לצאת ממ"ט שערי טומאה למ"ט שערי קדושה.

מ"ם יו"ד למ"ד ה"ה סופי תיבות מדד"ה, עם הכולל בגימטריא ד"ן. על דרך דאיתא במשנה (אבות פ"א מ"ו) הוי ד"ן את הכל האדם לכף זכות, דכיון שיש לו לאדם מילה בבשרו, שייך לדונו לכף זכות, מכח עצם קדושת מילה שבקרבו.

מ"ם יו"ד למ"ד ה"י סופי תיבות מדד"י בגימטריא ח"ן, כדאיתא שמדת החן מורה על קדושת היסוד, וכדכתיב (בראשית ל"ט ד) וימצא יוסף חן, ואמרו חז"ל (סוכה מט:) כל אדם שיש עליו חן, בידוע שהוא ירא שמים.

דוֹלָה וּמִשְׁקָה

פניני אמירה נעימה ב'יודיש'

שבת חזון:

מ'רופט דער שבת, 'שבת חזון', וויבאלט די הפטרה הייבט אן מיט די פסוק חֲזֹן יִשְׁעָיָהוּ בֶן אֲמוּץ, די נבואה פון די נביא ישעיהו בן אמוץ.

פרעגט די **הייליגע ספר ארץ צבי**, פארוואס רופט מען דער שבת לויט די אנהויב פון די הפטרה. אזאך וואס מיר געפונען נישט ביי רוב אנדערע שבתות.

ענטעפרט די ארץ צבי. ווען עס קומען חס ושלום אויף א מענטש יסורים, און ער מיינט עס האט זיך סתם אזוי געמאכט, און ער פארשטייט נישט אז די יסורים קומען בהשגחה פרטית, האט ער גארנישט פון די יסורים, נאר צער און עגמת נפש.

אבער אויב מ'אנערקענט אז די יסורים זענען בהשגחה פרטית, האט מען כפרת עונות דורך די יסורים, און בפרט אז מ'טוט תשובה. אזוי ווי עס שטייט אין רמב"ם, אז א בעל עבירה, איז דערווייטערט פון דער אייבערשטער, און ער איס כביכול מיאוס ביי דער אייבערשטער. און ווען ער טוט תשובה ווערט ער באליבט און נאנט צום באשעפער.

קומט אויס אז ווען מ'אנערקענט אז דער אייבערשטער זעהט אונזערע יסורים, זענען די יסורים גאר אויף אן אנדערע אופן, און מיר האבן א גרויסע תועלת פון די יסורים.

דאס איז איינער פון די טעמים וואס דער אייבערשטער האט געוויזן די יסורים פון יודישע קינדער פאר די נביאים נאך איידער זענען געשעהן, ווייל דורך דעם וואס מיר ווייסן אז די נביא האט געזעהן די צרות, פארשטייט מען אז אוודאי דער אייבערשטער זעהט די צרות, און דורך די צרות, ווערט מען נאנט צום אייבערשטער.

וועגן דעם הייסט דער שבת פאר תשעה באב שבת חזון, ד.ה. די שבת פון זעהן, אז אין די שווערע זמנים פון די ניין טעג און תשעה באב, אנערקענט מען אז דער אייבערשטער זעעט אונזערע צרות, און דורך דעם ברענגן די צרות אונז נענטער צום הייליגע באשעפער.

[סעודה שלישית]

דוֹלָה וּמִשְׁקָה

אמאל איז געקומען א חשוב'ע דעלעגאציע פון א געוויסע שטאט, צום הייליגע זיידע די זלאטשובער מגיד זכותו יגן עלינו. זיי האבן דערציילט פאר די הייליגע זיידע, אז זיי האבן געהערט א שרעקליכע בשורה, אז די גוים פון ארום זייער שטאט פלאנען צו מאכן א גרויסע פאגראם אויף די יודן פון שטאט, דער קומענדיגע שבת.

די הייליגע מגיד האט אראפגעלייגט זיין קאפ אויף זיין הענט פאר א פאר מינוט, און דערנאך האט ער אויפגעהויבן זיין קאפ, און געזאגט, עטץ קענטס אהיימגיין רוהיגעהייט, און זאגן פאר די יודן פון שטאט אז זיי דארפן נישט מורא האבן, ווייל עס וועט נישט זיין קיין פאגראם.

אזוי איז טאקע געוועהן, דער שבת איז אריבער רוהיגעהייט. און נאך שבת, זענען זיי צוריקגעקומען צום מגיד, צו באדאנקן די מגיד פאר די מופת.

האט די מגיד געזאגט, עס איז נישט קיין מופת, נאר איך וועל אייך דערציילן פון ווי איך האב געוואוסט. און די מגיד האט פארציילט די דאזיגע מעשה.

אמאל ווען די זיידע דער הייליגע בעל שם טוב זכותו יגן עלינו האט געפירט שלוש סעודות, פלוצלינג האבן די תלמידים אנגעהויבן צו ווערן זייער מיד, און צוביסלעך איז יעדער איינער איינגעשלאפן. די זלאטשובער מגיד האט געזעהן ווי יעדער איינער ווערט שלעפריג אויף איין מאל, האט ער פארשטאנען אז עס איז נישט קיין פשוט'ע זאך, נאר דאס האט די הייליגע רבי די בעל שם טוב אנגעמאכט.

האט די זלאטשובער מגיד זיך געשטארקט און זיך געריסן ביי די אויגן, כדי נישט איינצושלאפן. ביז ער האט געזעהן ווי די הייליגע בעל שם טוב זאגט פאר זיין תלמיד, די הייליגע מגיד פון מעזריטש זכותו יגן עלינו, אז ער וויל זיך טרעפן מיט אים מארגן זונטאג, און א באשטימטע צייט, און א געוויסע חורבה וואס איז געווען אינדערויסן פון שטאט.

ווען די הייליגע זלאטשובער מגיד האט דאס געהערט, האט ער פארשטאנען אז די הייליגע בעל שם טוב וויל איבערגעבן פאר די מעזריטשער מגיד סודות התורה. און די זלאטשובער מגיד האט באקומען גרויס חשק צו קענען הערן און וויסן די הייליגע סודות.

דוֹלָה וּמִשְׁקָח

זונטאג אינדערפרי, נאך איידער די באשטימטע צייט, איז די זלאטשובער מגיד אריין אין די חורבה, און ער האט זיך באהאלטן, כדי ער זאל אויך קענען הערן די סודות וואס גייען געזאגט ווערן.

אויף די באשטימטע צייט, זענען די הייליגע בעל שם טוב און די מעזריטשער מגיד אנגעקומען צום חורבה. תיכף האט די בעל שם טוב זיך אנגערופן צום מעזריטשער מגיד, איינער געפונט זיך דא. דער מעזריטשער מגיד האט געזוכט און אלע ווינקלן, אבער ער האט קיינעם נישט געטראפן.

די בעל שם טוב האט זיך געהאלטן ביי זיינס, אז איינער איז דא. אין געהייסן די מעזריטשער מגיד נאכאמאל זוכן. ער האט ווייטער קיינעם נישט געטראפן. דאס האט זיך ווייטער איבערגע'חזר', און אזוי איז אנגעגאנגן, ביז די זלאטשובער מגיד האט געמוזט ארויסקומען פון זיין באהעלטעניש.

האט ער געבעטן פון די הייליגע בעל שם טוב, אזוי ווי ער האט זיך מוסר נפש געוועהן ביי שלוש סעודות נישט איינצושלאפן, צו מעג ער בלייבן און הערן די סודות וואס די בעל שם טוב גייט אנטפלעקן פאר די מעזריטשער מגיד.

די בעל שם טוב האט געגעבן רשות, און דעמאלס האט ער אנגעהויבן צו דערציילן פאר די מעזריטשער מגיד, די אלע מורא'דיגע צרות וואס גייען קומען אויף יודישע קינדער אין אלע דורות ביז משיח וועט קומען.

מ'קענען זיך גארנישט פארשטעלן וואספארא פחד'יגע דערציילונג דאס איז געוועהן.

ווען די זלאטשובער מגיד האט געענדיגט דערציין די מעשה, האט ער געזאגט פאר די יודן פון יענער שטאט. ווען איר האט ביי מיר מזכיר געוועהן אז עס גייט זיין א פאגראם, האב איך אראפגעלייגט מיין קאפ, און איבערגע'חזר'ט אלעס וואס די הייליגע בעל שם טוב האט דעמאלס דערציילט, און איך האב געזעען, אז ער האט נישט דערמאנט א פאגראם אין אייערע שטאט, האב איך געוואוסט אז עס גייט נישט געשעהן.

[סעודת שלישית]